

En wie daar oog voor heeft, trekt er voordeel uit, en leert van zijn bespotters. Niet dat ik daarom dacht dat andere staatslieden niet evenzoo een kant hadden, die hard de correctie der caricatuur behoefde, maar partijbelang deed hen sparen, waar men mij zonder verschooning aanviel, en juist dit schonk mij zoo extra profijt.

Doch hierbij bleef het niet. Een streng-partijdige caricatuur, gelijk ze op mij aldoor gemunt werd, heeft voor den aangevallene ook nog d i t heel andere voordeel, dat ze u toont hoe men over u denkt, hoe men uw positie begrijpt, en welk een voorstelling men zich maakt van uw middelen tot verweer. De caricatuur klapt uit den kriegsraad van uw tegenstanders. Dit gaf mij niet zelden het genot, te ontwaren, hoe volkomen mijn belagers zich in mijn doel of in mijn middelen vergisten. Daarnaar kon ik dan weer mijn verweer inrichten. Ik begreep er mijn tegenstanders door, ook waar zij bleken mij niet te begrijpen. En tactisch was mij dit niet zelden goud waard.

Gegriefd heb ik mij door deze spotprenten dan ook nooit gevoeld. Eens wel, toen men in 1873 mijn pasgeboren kindeke, in verband met de Vaccine-quaestie, in spotbeeld bracht. Dat was laf. Maar voor het overige ben ik meest vrij fatsoenlijk behandeld, en hoe zou ik mij het laag geploeter van wat schendblad werd, hebben aangetrokken. In wat goede caricatuur was had ik slechts schik.

Ook nog om iets anders.

Politieke, persoonlijke caricatuur bedoelt u als staatsman af te maken, en moet u althans, zeg, na tienjarige lange jacht voorgoed buiten gevecht hebben gesteld. Reeds voor hoelang had ik dan, naar deze artistieke berekening, niet reeds politiek dood moeten zijn? En dat te meer, daar ik voor Barbertje dienst deed. Ik toch had 't altijd gedaan, als één man viel men steeds uit elken hoek op mij aan. En dat terwijl ik zelf het talent miste, om caricatuur tegenover caricatuur te stellen. en geen mijner vrienden mijn eigen gemis aan talent vergoeden kwam. Het had er reeds aan het eind der 70-er jaren dan ook alles van, alsof de rusteloze spot mij vleugellam zou hebben geslagen. Maar juist uw bundel zal nu het bewijs leveren, dat die toeleg n i e t gelukt is, en dat ik den heeren te taai van leven ben geweest. Een caricaturist die u dertig en meer jaren te lijf moet gaan, heeft het reeds daardoor tegenover u afgelegd. En dit nu, ik kom er voor uit, is mij toch een genot als ik het inden. Reeds vóór '80 had ik gelegd moeten zijn, en nog sta ik